به ده ستهێنانی فێربوون

زانیاری بۆکارمه ندانی بنکه کانی پێشوازی و باوك ودایکانی په نابه ران

چوون بۆ قوتابخانه گشتیه حکومیه کان له یۆنان زۆر له په نابه ران ناکات بۆ مانه وه له یۆنان.

فێربون له به رده سته بۆ مناڵه په نابه ره کان به درێژایی مانه وه یان له یۆنان و به سوده بۆیان. هه روه ها ئاسووده یی و رێکخستنیان پێده‌به‌خشیت، وه پێدانی به ڵگه ی به رده وام بوون له خۆێندنییان پێده‌درێت له کاتی ده رچونیان له یۆنان.

به شێوه یه کی گشتی پشتگیری به ڵگه کانی مناڵه په نابه ره کان بۆ قوتابخانه به نده به وه زاره تی په روه رده‌وه هه‌روه‌ها له حاڵه‌تی نه‌بوونی به‌ڵگه‌نامه‌کانیشدا. سه یری ئێره بکه:
http://www.minedu.gov.gr/eidiseis/22034-04-07-16-gia-tin-eggrafi-allodapon-mathiton-me-ellipi-dikaiologitika-stin-defterovathmia-ekpaidefsi

پێویسته ئه وکه س وکارانه ی که گشت به ڵگه ی په یوه ندی داریان نیه،مناڵه کانیان تۆماربکه ن له قوتابخانه کان، وه پشتگیری ده کرێن له لایه ن وه زاره تی په روه رده بۆ ئه و هه وڵانه یان.

بۆ رێکخستنی گشت مناڵه په نابه ره کان له و قوتابخانانه ی که پۆله‌کانی کانی پێشوازیکردنی به یانیان تیایاندا کارده که ن،باوك ودایکان ده توانن روو بکه نه به رێوبه ری ئه‌و قوتابخانانه ،وه زاره تی په روه رده به م زوانه ناوی ئه و قوتابخانانه ی هه ڵبژێردراوانه بۆ پۆله‌کانی پێشوازیکردن راده گه یه نێت به پێی ناوچه‌کان و له سه‌رانسه‌ری یۆناندا.

که ی مناڵان ده توانن بگه نه فێربون؟

4

تۆمارکردن له پۆله کانی پێشوازی کردنی ئێواران ده ستپێده کات به شێوه یه کی پله یی له دوای١٠ تشرینی یه که‌مه‌وه .زانیاری و شیکردنه وه ی زیاتر بۆ باوك ودایکان به م زوانه له لا یان وه زاره ته وه بڵاو ده کرێته وه.

تۆمارکردن له پۆله‌کانی به یانیاندا له ئێستادا کراوه یه بۆ ئه و مناڵانه ی که له ناوچه جیاکانی ناو شار ده ژین. وه زاره ت به م زوانه ناوی ئه و قوتابخانانه راده گه یه نێت که میوانداری پۆله کانی پێشوازیکردن ده‌که‌ن.

بۆ زانیاری زیاتر سه ردانی ئه م سایته بکه:
http://www.minedu.gov.gr/ekpaideusi/refug-educ
وه‌هه‌روه‌ها په‌یوه‌ندی بکه‌ن له‌گه‌ڵ ئه‌م ئیمێله:
info-refugees-education@minedu.gov.gr
ئه گه ر ئه‌و کارمه‌ندانه‌ی له بنکه کانی پێشوازیکردن پرسیاریان هه بوو یا خود پێویستییان به پشتگیری زیاتر بوو بۆ په یوه ندی له گه ڵ باوك ودایکان و مناڵانی په نابه ر ئه وه ده توانن په یوه ندیبکه ن له گه ڵ گروپی کاری یۆنانی بۆ فێرکردن له سه ر ئه م ئیمێله:
eswg.greece@gmail.com

تشرینی دووه می ٢٠١٦

PRINTED BY: unicef

HELLENIC REPUBLIC
Ministry of Education, Research and Religious Affairs

Picture Credit: © UNICEF/Ergen/2015

1

کێ مافی ئه وه ی هه یه ؟

هه موو منالان مافی فێربوونیان هه یه له له قوتابخانه کانی یۆنان به بێ جیاوازی

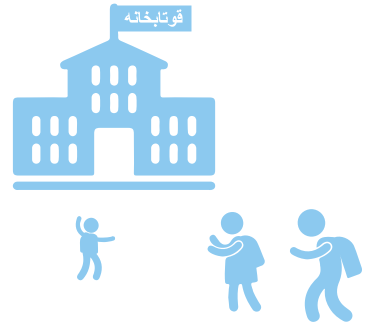

، کوتان ته نها مه رجی به رده وام بوونی منالەکانه بۆ ئەوی بچنه وانه کانی قوتابخانەکانەوە، ئه وه ش به رپرسیاریه تی وه زاره تی ته ندروستیه.

قۆناغی یه که م له به رنامه ی وه زاره ت چه خت له سه ر فێربونی منالان له ته مه نی ٥ سالان تا ١٥ سالان دەکاتەوە، که له ته مه نی به خوێندنی ئیلزام قوتابخانه ن له داینگه وه تاکو ناوەندی.

پلانی وه زاره ت ،به پایه ی یه کەم نزیکه ی ١٨٠٠٠ منالی په نابه رو کۆ چبه ران دەگرێته وه که له ته مه نی فێربوونی ئیلزامین%) 1.4 کۆی گشتی قوتابیانی یۆنان). به گوێرەی وه زاره ت دوو رێگا هه یه بۆ پێشوازیکردن له گشت منالانی په نابه ران له سیستمی فێربون له یۆنان، یه که م (اختیار) ئه و مندالانه ئه گرێته وه که له بنکه کراوه کانی پێشوازی کاتین (که مپه کراوه کان)، دووه م رێگا ئه و مندالانه ئه گرێته وه که له ناوچه جیا جیاکانی ناو شار ه کان ده ژین، بۆ نمونه ئه وانەی که له به رنامه ی دووباره نیشته جێکردنەوەدا میوانداری کراون، ئه وانه ی له بالاخانه داگیرکراوه کان و شوقه و ئوتێل وبنکەکانی پیشوازیکردنی داواکا رانی مافی په نابه رێتین و منالانی ته نها بێ هاوەڵەکان.

ئه و منالانه ی که له ناوچه جیا جیا کانی سه نته ری شاره کانن.

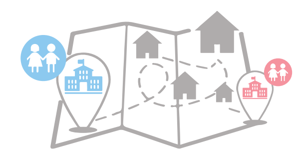

منالان له ته مه نی ٤ سالان تا ٥ سالان ده کرێ تۆماربکرێن له باغچه ی ساوایانی حکومی.

منالان له ته مه نی ٦ تا ١٥ سالان که له ناوچه جیاکانی ناو شار ده ژین ده توانن بخوێنن له قوتابخانه نزیکه کانی جێ ی نیشته جێبونیان، وتۆماربکرێن له پۆلی به یانیان. ئێستا قوتابخانه کان ده ستنیشان ده کرێن له لایه ن وه زاره ته وه بۆ ئه وه ی منالان به رێکوپێکی دابه ش بکرێنه سه ر قوتابخانه هه لبژێردراوه کان،وه هه روه ها به سه ر پۆله کانی پێشوازیکردن له منالانی کۆچبه رو په نابه ران، که وانه ده وترێته وه به زمانی یۆنانی وه کو زمانی دووه م.

ئه و منالانه ی له بنکه کراوه کانی مانه وه ی کاتین:

منالان له ته مه نی (٤سالان تا ٥ سالان) و به گوێره ی سیستمی خوێندنی یۆنان وبریاری نوێ وه زاره ت مافی خوێندنیان هه یه له داینگاکانی که دروست ده کرێن له بنکه کراوه کانی مانه وه ی کاتی.

منالان له ته مه نی ٦ سالان تا ١٥ سالان و به گوێره ی سیستمی خوێندنی یۆنان وبریاری نوێ وه زاره ت تۆمارده کرێن له پۆلی پێشوازیکردنی ئێواران که کار ده که ن له کاتژمێر ١٤:٠٠ وتاکو کاتژمێر ١٨:٠٠ له قوتابخانه حکومیه کانی ده وروبه ر که له لایان وه زاره ته وه ده ستنیشان ده کر ێن و له وێ وانه به زمانی یۆنانی ده گوترێته وه وه کو زمانی دووه م و زمانی ئینگلیزی وبیرکاری و وه رزش و هونه ر و کۆمپیوته ر.

رێکخراوی کۆچبه رانی نێوده وڵه تی، هه ڵده ستێ به دابینکردنی گواستنه وه ی مناڵه کۆچبه ره کان له بنکه کراوه کانی مانه وه ی کاتیەوە بۆ قوتابخانه دیاریکراوه کان به پاس که له ناویان دا هاوەڵی سه ر به رێکخراوی کۆچبه رانی نێوده وڵه تیان تێدایه.

2

کێ به رپرسه له سه ر ئاماده کردنی منهاجی خۆێندن؟

وه زاره تی په روه رده و توێژینەوه وکاروباری ئایینی به ته نها ئه و مافی ئاماده کردن وجێبه جێکردنی منهاجی فێربونی فه رمی هه یه .

رێکخراوه کانی نه ته وه یه کگرتوه کان ورێکخراوه نێوده وله تیه کانی تر و هه روه ها رێکخراوه نا حکومیه کان، بۆیان هه یه به رنامه ی فێربوونی نا فه رمی جێبه جێ بکه ن، دوای به ده ستهێنانی به لگه ی پێویست له په یمانگای سیاسەتی فێربوون. بۆ ئه و منالانه ی که له ته مه نی مل که چی فێربونن ده کرێ ئه م به رنامانه وا رێکبخرێن نەکەوێته ئەو رۆژانه و کاتژمێرانه ی به رنامه کانی فێربونی فه رمی، وبۆ گه یشتن به وه ،ده کرێ قوتابخانه گشتیه حکومیه کان به کاربهێنرێن،وه هه روه ها رێکخستنی چالاکیه کانی فێرکردنی منالانی ته مه ن١٥ سالان وبه سه ره وتر و بالغه کانی سه روی ١٨ سال دوای وه رگرتنی مۆڵه تی پێویست.

وه زاره تی په روه رده پشت ده به ستێ به دامه زراوه کانی نه ته وه یه کگرتوه کان ورێکخراوه نێوده وڵه تیه کانی تر و ورێکخراوه نا حکومیه کان، بۆرێکخستن و دابین کردنی وانه کان به زمانی دایك و پێشکه شکردنی خۆێندن بۆ بالغه کانی سه روی ١٨ سال وزیادکردنی ژماره ی (ناوەندکاری رۆشنبیری) له بنکه کراوه کانی مانه وه ی کاتی و دامه زراوه کانی فێرکردنی په نابه ران .

3

رێوشۆێنی تۆمارکردن چیه؟

بۆ ئه و منالانه ی که ناژین له بنکه کراوه کانی میوانداری کاتی به لام له ناوچه جیاکانی ناو شارن له(نێو سیستمێکی پاراستنی جیاواز)ئه م جۆره رێوشوێنه ده گرێته به ر:

ده بێت باوك ودایکان مناڵه کانیان له و قوتابخانانه تۆمار بکه ن که نزیکی جێ ی نیشته جێبوونیانه.

به لگه پێویسته کان بۆ تۆمارکردن پێکهاتوه له،وێنه یه ك له کارتی په نابه ری قوتابی و کارتی ته ندروستی و به لگه کانی خۆێندن له ولاتی خۆی، هتد.

زۆر جار داوای به لگه ی شوێنی نیشته جێبون ده کرێ،بۆ نمونه شوێنی نیشته جێبونی له کاتێك دا که ئه و که سه له شوێنی میوانی رێکخراو ده ژیا یا خود به ندی یا پسوله ی کرێی شوقه یا خانوو.

له حاڵەتی پەناهەندەکان، یان نەبوونی به لگه کانی خوازیاری په نابه رێتی و جۆرەکانی تری ئاواره بوون ، جێ ی قبولکردنه، به رێوبه ری قوتابخانه کان ئه و تایبه تمه ندیه ده زانن و یارمه تی وپشتگیریکردنی پێویست پێشکه ش ده که ن.

بۆ ئه وه ی فێرکار به شداری وانه کان بکات پێویسته کارتی ته ندروستی پێشکه ش بکات له لایه ن پزیشکی منالانه وه وهەروەها به لگه ی کوتانه پێویسته کانیش. بێ گومان وه کو ئاماژه ی پێ کرا له سه ره وه ، نەبوونی به لگه کان جێ ی قبول کردنه و هەروەها به رێوبه ری قوتابخانه کان یارمه تی پێشکه ش ده که ن.

به لگه ی خوێندن له قوتابخانه پێشوه کان له ولاتی خۆت قبول ده کرێت،به لام له کاتی که می به لگه ، ئه وه به رێوبه رانی قوتابخانه کان خۆیان هه لسوکه وت ده که ن وه کو ئاماژه مان پێکرد.

بۆئه و منالانه ی که له بنکه کراوه کانی مانه وه ی کاتی ده ژێن به م جۆره یه:

هه ماهه نگانی فێرکردنی په نابه ران له هه ر بنکه یه کی مێوانی ئاگاداری باوك ودایکان ده که نه وه ده رباره ی ئه و قوتابخانه یەی که مناڵه کانیان لێ ی ده خوێنن ، وه هەروەها ووردەکاری شێوەی هاتووچۆیان له بنکه کانه وه و گه رانه وه یان پێدەدەن.

هه ماهه نگانی فێرکردنی په نابه ران داوای ره زامه ندی به ده ست نوسراو له باوك ودایکان دەکەن بۆ هاتووچۆی مناڵه کانیان بەو پاسانەی که له لایەن رێکخراوی کۆچبه رانی نێوده وڵه تی به یاوه ری هه لبژێردراوەوە دابین دەکرێن.

هه ماهه نگانی فێرکردنی په نابه ران گشت به لگه پێویسته کان بۆ تۆ مارکردن کۆ ده که نه وه،(بۆ نمونه: کارتی په نابه ری و کارتی ته ندروستی وگشت به لگه کانی خۆێندن له ولاتی خۆت و ره زامه ندی هاتووچۆ به پاس... هتد) بۆ گشت منالانی بنکه ی پێشوازی که لێ ی به ر پرسن.

هه ماهه نگانی فێرکردنی په نابه ران هه موو ئه و به لگانه ی پێشوو ده ده نه ده ست که سی به رپرس له سه ر تۆمارکردنی منالانی هه ر قوتابخانه یه ك.